

اقدام فوری

خطر شکنجه مدافعان جوان حقوق بشر را تهدید می کند

مدافعان جوان حقوق بشر شیما بابایی و داریوش زند در خطر شکنجه و دیگر رفتارهای بیرحمانه، غیرانسانی و ترذیلی هستند. آن‌ها در ۱۲ بهمن توسط ماموران وزارت اطلاعات دستگیر شدند و از آن زمان تا کنون، در زندان اوین بدون دسترسی به وکیل و خانواده بازداشت هستند. آنها تنها به خاطر فعالیت‌های مسالمت‌آمیز حقوق بشری‌شان بازداشت شده‌اند و از این جهت زندانی عقیدتی محسوب می‌شوند.

در ۱۲ بهمن ماه ماموران وزارت اطلاعات، مدافعان حقوق بشر شیما بابایی و همسرش داریوش زند را در شهر بهبهان در استان خوزستان بازداشت کردند. آن‌ها در حدود ۴۸ ساعت در بازداشتگاه‌های وزارت اطلاعات در بهبهان و اهواز نگهداری شدند و سپس به بند ۲۰۹ زندان اوین منتقل شدند و تا این لحظه در آنجا بدون دسترسی به وکیل و خانواده نگهداری می‌شوند. خانواده و وکیل این دو مدافع حقوق بشر به دفعات متعدد به دفتر دادستانی مستقر در زندان اوین برای کسب اطلاعات از وضعیت عزیزان‌شان مراجعه کرده‌اند اما مقامات هربار به آن‌ها گفته‌اند که تا پایان دوران بازجویی، شیما بابایی و داریوش زند اجازه دسترسی به وکیل را نخواهند داشت و مقامات نمی‌توانند اطلاعات بیشتری در اختیار خانواده و وکیل قرار دهند.

دستگیری و بازداشت شیما بابایی به نظر می‌رسد که بخشی از یک جریان گسترده‌تر سرکوب علیه زنانی است که قانون تبعیض‌آمیز و آزارآمیز حجاب اجباری را به صورت مسالمت‌آمیز به چالش می‌کشند. شیما بابایی چندین ویدیو در حمایت از کمپین چهارشنبه‌های سفید تهیه کرده است و این ویدیوها در شبکه‌های اجتماعی این کمپین بازنشر شده است. این کمپین زنان را تشویق می‌کند که مخالفت خود با حجاب اجباری را از طریق پوشیدن روسری یا لباس‌های سفید در هر چهارشنبه و با گرفتن عکس و فیلم از خود نشان دهند. شیما بابایی همچنین یک ویدیو مستند کوتاه تهیه کرده که در آن با مردم در خصوص دیدگاه‌شان درباره‌ی حجاب اجباری مصاحبه می‌کند. شیما بابایی به خاطر این فعالیت‌ها، چندین بار در گذشته مورد احضار قرار گرفته و به زندان تهدید شده بود.

این برای دومین بار در ظرف دو ماه است که داریوش زند بازداشت شده است. او در ۴ دی ۱۳۹۶ به خاطر شرکت مسالمت‌آمیز در اعتراضات دی ماه علیه فقر و سرکوب سیاسی دستگیر شد و تا ۱۶ دی در زندان اوین بازداشت بود. به گفته داریوش زند، او در این مدت توسط ماموران سپاه پاسداران تحت شکنجه از جمله لگد و مشت، شلاق و ضرب و شتم با کابل و شلنگ قرار گرفت. بدن او در هنگام آزادی کبود بود و دندان‌هایش شکسته شده بودند. او همچنین از سردردهای مزمن و سرگیجه رنج می‌برد و نیاز به درمان پزشکی داشت. با توجه به آسیب‌های ناشی از دوره‌ی بازداشت قبلی، بیم آن می‌رود که وضعیت سلامتی داریوش زند اکنون نامساعد باشد.

لینک اقدام فوری عفو بین‌الملل به انگلیسی

<https://goo.gl/d9qipa>

لطفا نامه‌ای به زبان فارسی، انگلیسی یا هر زبان دیگری که می‌دانید، بنویسید و از مقامات بخواهید:

- شیما بابایی و داریوش زند را فوراً و بدون قید شرط آزاد کنند، چرا که آن‌ها زندانیان عقیدتی هستند و تنها به خاطر فعالیت‌های مسالمت‌آمیز حقوق بشری بازداشت شده‌اند؛
- تضمین کنند که تا زمان آزادی، شیما بابایی و داریوش زند از شکنجه و دیگر بدرفتاری‌ها محافظت شده و به وکیل انتخابی و خانواده دسترسی منظم داشته باشند؛
- به آزار و اذیت و تعقیب قضایی زنانی که علیه حجاب اجباری به طور مسالمت‌آمیز اعتراض می‌کنند پایان داده، کسانی که بازداشت کرده‌اند را آزاد کرده و قوانین و مقررات مربوط به حجاب اجباری که از اساس تبعیض‌آمیز و ترذیلی هستند، از جمله ماده ۶۳۸ قانون مجازات اسلامی، را لغو کنند.

لطفا درخواست‌های خود را به آدرس‌های زیر ارسال نمایید؛

نماینده مجلس
فاطمه سعیدی

مجلس شورای اسلامی، میدان بهارستان
تهران، ایران

معاون حقوق بشر و امور بین‌الملل دادگستری
محمد عباسی

AMNESTY
INTERNATIONAL

دفتر روابط عمومی، خیابان ولی عصر، خیابان پاسستور. پلاک ۴، تهران، ایران

رئیس قوه قضائیه
آیت‌الله صادق لاریجانی

بلوار ولی عصر، خیابان ولی عصر، پلاک ۱۶۳۸
تهران، ایران

اقدام فوری

اطلاعات تکمیلی

در ۱۲ بهمن همزمان با دستگیری شیما بابایی و داریوش زند، وزارت اطلاعات در یک سلسله دستگیری‌های هماهنگ، سه مدافع حقوق بشر جوان دیگر با نام‌های **سعید اقبال**، **محمود معصومی** و **بهنام موسیوند** را هم بازداشت کرد. آن‌ها همگی در سلول‌های انفرادی بند ۲۰۹ زندان اوین و در قطع کامل تماس با دنیای بیرون نگهداری می‌شوند و مقامات دادستانی به خانواده‌هایشان گفته‌اند که تا پایان دوران بازجویی، اجازه دسترسی به وکلای خود را نخواهند داشت. نگرانی‌های جدی وجود دارد که این بازداشت‌شدگان از سوی بازجویان اطلاعات مورد شکنجه و سایر بدرفتاری‌ها قرار گرفته باشند. این مدافعان حقوق بشر همگی زندانی عقیدتی هستند و باید فوراً و بدون قید و شرط آزاد شوند.

در ۲۴ مرداد ۱۳۹۶، شیما بابایی یک تماس تلفنی تهدیدآمیز از دفتر پلیس امنیت اخلاقی در تهران دریافت کرد که او را برای بازجویی احضار کرد. این احضار در پی انتشار چندین ویدئو از شیما بابایی بر روی شبکه‌های اجتماعی کمپین چهارشنبه‌های سفید علیه حجاب اجباری صورت گرفت. پس از این که او از رفتن امتناع کرد، پلیس امنیت اخلاقی یک احضاریه کتبی در ۲۸ مرداد ۱۳۹۶ صادر کرد. در آن روز، شیما بابایی به مدت یک ساعت و نیم و بدون حضور وکیل مورد بازجویی قرار گرفت. او گفته است که بازجوها او را به فعالیت با یک کمپین «ضد انقلابی» و «سرپیچی» از قوانین کشور متهم کردند و هنگامی که او بر حق خود برای اعتراض به حجاب اجباری پافشاری کرد، بازجوها او را با صدای بلند مورد دشنام و ناساز قرار دادند. پدر شیما بابایی، که در جلسه بازجویی حضور داشت، به خشونت کلامی بازجویان علیه دخترش اعتراض کرده و در واکنش به این اعتراض، دو مامور امنیتی دستان پدرش را گرفتند و او را به طرف در هل دادند. شیما بابایی و پدرش سپس به دادرسی ناحیه ۲۱ تهران منتقل شدند و در آنجا به آنها اعلام شد که شیما بابایی باید تا زمان اخذ کفالت در بازداشت بماند و پدرش **ابراهیم بابایی** متهم به «توهین به مامور دولتی» است. بعد از آن، شیما بابایی به بازداشتگاه وزرا منتقل شد و به مدت چند ساعت آنجا بازداشت بود تا خانواده توانست آزادی او را با قید کفالت تضمین کند. پس از آزادی، شیما بابایی برای چندین بار به صورت تلفنی از سوی پلیس امنیت اخلاقی تهران احضار شد، اما او با استناد به غیرقانونی بودن احضار تلفنی در قوانین ایران از رفتن امتناع کرد.

از ۶ دی ۱۳۹۶، مقامات ایران بیش از ۳۵ زن را در تهران به دلیل اعتراض مسالمت‌آمیز علیه حجاب اجباری بازداشت کرده‌اند. تعداد واقعی زنان بازداشت شده احتمالاً بیش از این رقم است زیرا زنان در سایر نقاط کشور نیز دست به اعتراضات مشابه زده‌اند. **ویدا موحّد**، **نرگس حسینی** و **اعظم جنگروی** از جمله زنانی هستند که دستگیر و پس از بازداشت به مدت چندین روز تا چندین هفته با قید وثیقه آزاد شدند. یکی دیگر از دستگیرشدگان **شاپرک شجری‌زاده** است که همچنان در بازداشت به سر می‌برد و به گفته وکیلش در بازداشتگاه مورد ضرب و شتم قرار گرفته است. برخی از زنان بازداشتی به زندان شهر ری منتقل شده‌اند، زندانی که در آنجا زنان محکوم به جرایم خشونت‌آمیز در شرایط پرازدحام و غیر بهداشتی و بدون دسترسی به آب آشامیدنی سالم، غذای مناسب، خدمات پزشکی و هوای تازه، نگهداری می‌شوند. گزارش‌های دریافتی از این زندان حاکی از شیوع گسترده بیماری‌های عفونی، مصرف مواد مخدر و سطح بالای خشونت هم در بین زندانیان و هم توسط مأموران علیه زندانیان است.

در ۳ اسفند، یک کلیپ در فضای مجازی منتشر شد که نشان می‌دهد یک مامور نیروی انتظامی یک زن معترض به حجاب اجباری را از بالای سکویی که به روی آن ایستاده بود به پایین هل می‌دهد و سپس پلیس او را با خشونت دستگیر می‌کند. نام این زن **مریم شریعتمداری** گزارش شده است. نگرانی‌هایی وجود دارد که این پرتاب به آسیب‌های فیزیکی منجر شده و این زن پس از بازداشت از دسترسی به مراقبت‌های مناسب پزشکی محروم گشته باشد.

مقامات ایران، از جمله دادستان کل ایران و رئیس دادگاه انقلاب تهران، زنان معترض به حجاب اجباری را با استفاده از الفاظی همچون «مضحک»، «بچه‌گانه»، «فریب‌خورده» و «منحرف» مورد توهین قرار داده و هشدار داده‌اند که این زنان به خاطر شکستن قانون و «پیش‌برد برنامه‌های دشمنان خارجی» با مجازات‌های شدید روبرو خواهند شد.

بر اساس قوانین بین‌المللی، قانون حجاب اجباری نقض آشکار تعدادی از مفاهیم کلیدی حقوق بشر است. این قانون به شدت تبعیض‌آمیز است چرا که زنان و دختران را به طور مشخص و مستقیم هدف می‌گیرد. این قانون همچنین ناقض حقوقی همچون آزادی بیان، اندیشه و مذهب، حفظ حریم خصوصی و حقوق مشخص کودکان است. مقامات ایران با اجبار زنان و دختران به پوشاندن موهایشان، به شان و کرامت انسانی زنان نیز عمیقاً آسیب رسانده و از لحاظ حقوقی مرتکب رفتار بی‌رحمانه، غیرانسانی و تزدیلی شده‌اند که در قوانین بین‌المللی مطلقاً ممنوع است. اجرای قانون حجاب اجباری در عمل با دستگیری‌ها و بازداشت‌های خودسرانه و رفتارهای خشن و تحقیرآمیز همراه بوده است. این رفتارها هنگامی که باعث درد یا رنج شدید روانی یا فیزیکی شوند، شکنجه محسوب می‌گردند.

